

(א) 5"ל באחד, (ב) לפנינו
הגירסא שם, רבי יוסי וריש
[נ"א שנותן בעין
יפה],

הגהות הב"ח

(א) רשב"ם ד"ה וחולא וכו'
ממקום שכלין: (ב) תוספות
ד"ה מתקיף וכו' וגרסא לר"ת
דלרב זניד: (ג) בא"ד
שנקללו שהם מרובין:

מוסף תוספות

חוץ מן הקרקע: ושאינו רואה פני חמה. היינו מתחת לקרקע: וליחוש וימנעו דמסקא נר'. כיון דאמרת מן הגזע היינו כל שרואה פני החמה ואפילו סמוך לקרקע הרי הוא של בעל האילן וא"כ הידי מקוון רבנן מילתא דלתי הוה מוכר ליד פסידא וזה וימנעו שיש לו אילן אחד בתוך שדה של חצירו ואומר רבנן דהיוא' מן הגזע שלו ומסקא ארעא שירטון ומגביה הקרקע עד שיתכסה אילן היוא' מן הגזע מקלחו צברקע ויראו כשלשה אילנות וכגון שהיה רוחצ צין הגזע לאילן כשעבור המפורש לפנינו ויטעון לוקח שיש לו אילנות ויפסיד המוכר דהוי כשלשה אילנות וקנה קרקע והוה להו לרבנן לתימר היוא' מן הגזע יחמוק בעל האילן פן יפסיד המוכר: אמר רבי

נחמן יקוח. מתנינן דקמתי היואל מן הגוע שלו לא שיניחו קי ויגדל אלא הרי הוא שלו על מנת לקנזו ולשרוף: **נקטינן.** מרבותינו דקל אין לו גוע. לקמיה מפרש: אין לו היואל מן הגוע לבעל הדקל דכיון דלחפור ולשרש קאי כשייבש האילן דהא לא קנה קרקע: **אסוחי מסה דעפיה.** בעל הדקל מן העמט ללאת מן הגוע דסבור הוא שמה יבש הדקל מהרה ולא יוואל גוע דלא דמי לשאר אילנות שחס יבשו בראשן קוצנן למטה וסחורין וגדילין ששרי גוען מחליף דתניא לעיל (ד פ ט): אבל דקל מאחר שייבש אין לו תקנה דתניא לעיל [שם] בדקלים ובאחרים חופר ומשרש הלכך מייאש מן היואל מן הגוע ולא נסחורין לקמות: **והא הקונה שני אילנות.** דמתני' בכל אילנות מיירי ופאילו בדקלים ואע"ג דלחפור ולשרש קיימי כשימותו דהא אין לו קרקע אפי' הכי קמתי מתני' דיש לו גוע: **אלא אחר רב פפא.** לא מייתי טעמא דלאסוד דעמא בחפור ומשרש אלא אין לו גוע לבעל הדקל דקאחרת ולא מנעעמין: **אלא לפי שאין דרך.** דקל להוציא מן הגוע כלום אלא מלמעלה בראשו גדילים כל ענפיו והלכך עולין לו בחבל דאמרן בהמוכר את הבית (לעיל ד פ טט): ומשום הכי הסיק דעמו ואפי' אי מיקרי יוואל מן הגוע הרי הוא של בעל הקרקע ומתני' באילנות הרגילין להוציא גוע מיירי ולא בדקל הוואיל ולא שכיח להוציא גוע דכל מילתא דלא מסק לוקח אדעמיה לא קני: **ולרז זויא.** דסבירא ליה דמוציא גוע: **קאי מוני.** דבכל אילנות המוציאין גוע מיירי: **דוזין ליה תמא שנין.** שאף אם ימות יטע אחר במקומו והלכך כיון דמשעבדא ליה ארעא לזמן קצוב לא מסק דעמיה מן הגוע אבל היכא דוזין סתמא שאפילו אם ימות לסוף יום או יומים לעקור ולשרש קאי תמא ודאי מסק דעמיה: **ספספין.** תמא עיקר האילנות והנפופות: **וצינין.** קרקע מגולה שזין נפופת אילן זה לנפופת אילן זה: **והואל לפן.** סביב האילנות (ה) מקום סכלין נפופות ולחור: כמנול

ומתני' לא קשיא דהא משני ליה בדדוצין ליה לה' שנים וזבחר ח
הפירושים דכיון דלוקח מסתלק מן האילנות לאחר ה' שנים ה
אפי' ענפים שבאלין אין יכול לקוח דלאמרינן בהמקבל (ב"מ קט.
שקמה אין לו שצח שקמה יש לו ורבא אמר אפי' שצח שקמה
לא היה קוץ' צריך להיות לוקח פירות הגדילים זיואל מן הגזע ולכן כש
הפירות וכו"י נראה דלסקא דעתיה דרב פפא דרב זידי ה"ק דר
וקווצין אותו שוב אין מחליף גזעו דסבור הוא שלא יעלה כלום
ויחליפו גזע לא מסח דעתיה ומשום הכי פריך ליה רב פפא
אילנות כשמתייבשין בראשן ואע"ג דגזען מחליף אין מועיל לו כ
אילנות לפיכך יבש אז נקצץ אין לו קרקע משמע נקצץ אע"פ שלא
לשרש ולחפור כשייבש בראשו כמו זה ולבסוף מסיק רב זידי מת
בחייו לפיכך לא מסח דעתיה והשחר ר' זידי דנקט דקל לאר
דפעמינא לא להס דאשמוכרן לה' שנים לקנצן כדי להחליף
גזעו מחליף ומיהו קשה לפי' זה דבקה ג' אמאי קמני דאס

בדרך מביא ואינו קורא. תימה הא נראו לקריאה ונדחו והוא לן
לתימר יקבו כד"ר זילא צפרק צמרא למכות (דף י"ז: וס) הפיש
ציבורים לפני החג ועבר עליהם החג יקבו משום דקדוש החג הוו
מחו לקריאה ואמר החג תו לא מוחשי להו מטעם וזו ההם צין
ראויס לבילה דבילה מעבדת צין

עד שתהא לקיחה והבאה ⁶ כבאחו והא ליכא
א"ל רב אחא בריה דרב אויא לרב אשי מכדי
פסוקי גינהו ליקרי א"ל משום דמחזי כשיקרא
רב משרשיא בריה דרב חייא אמר דלמא
אתי לאפקועינהו מתרומה ומעשר: הגדילו
לא ישפה כו': היכי דמי מן הגזע והיכי דמי
מן השרשין א"ר יוחנן כ"ל שרואה פני חמה
וזהו מן הגזע ושאינו רואה פני חמה זהו מן
השרשין וליחוש דלמא מסקא ארעא
שירטון וא"ל תלתא זבינת לי ואית לי ארעא
אלא אמר רב נחמן יקוץ וכן אמר רבי יוחנן
יקוץ אמר רב נחמן נקיטין דקל אין לו גזע
סבר רב זביד למימר אין לו גזע לבעל דקל
דכיון דלמחפר ולשרש קאי אסוחי מסח
דעתיה מתקיף לה רב פפא והא קונה שני
אילנות דלמחפר ולמשרש קיימי וקתני דיש
לו גזע אלא אמר רב פפא אין לו גזע לבעל
דקל לפי שאין מוציא גזע ולרב זביד קשיא
ממתניתין דובין לחמש שנים קנה שלשה קנה
קרקע: וכמה א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן
יהרי זה קנה תחתיהן וביניהן וחוצה להן
כמלא

שליח והוליקן הוא אלא נראה לר"מ דלקיחה שפיא ממון הניח
היה לקיחה ובזבזן אורחא דמילתא נקט שהוא רגיל ללקט
מה ^א (שנראה בעיניו) ולא שליח משום דזיכורים אין להם שיעור ^ב:
עך שתהא לקיחה והבאה באחד פ"ה דנזבזן שליח והציאן
לירושלם קורין בעלים דשלחו את אדם כמותו ויכול לקרות הנה
הצאתי וגו' ^ג ואין נראה שיקראו בעלים ^ד כדמשמע בירושלמי:
מתקיה דה רב פפא והא קונה שני אילנות דלחפור ואשרש
קיימי בו. פ"י הקונטרס דפרין דמסו דמתניתין לא
מפלגא ומיירי אפילו בדקל ותימה דאם כן מאי משני רב פפא לירדיה
ומי תקשי ומה שמיך בקונטרס זה דוחק ועוד דמפרש דמוזין
ליה לחמש שנים שאם ימות מוך כך יטע אחר במקומו הא קמני
ושאם ממו אין לו קרקע היינו שלא יטע אחר במקומו ^ה דאי לזרוע
תחתיו קאמר דאין לו קרקע כשמותא פסיקא דהא רבי צודן
האילנות חיות קמני דלא קנה קרקע ונראה דכריתו מס ^ו לפי שזר
נקט דקל וכל דדמי ליה כגון ארזים ושאר אילנות שכבר נקצלו
פעם אחת דמו אי יבשי אין גוען מחליף והשתא פריך ליה רב פפא
שפיר דמסתמא מתני' איירי ברוב אילנות דקלים וארזים ושאר
אילנות שנקצלו ^ז מרובין משאר אילנות שלא נקצלו ומשני דמתני'
איירי דרובין ליה לחמש שנים ומסתמא לפי שהן נטיעות ואין דרכן
למות בה' שנים איירי ולא אסח דעמיה ומיהו אם ממו מוך ה'
שנים לא יטע אחרים במקומן וגו' אילנות דקנה קרקע יטע אחרים
במקומן עוד מפרש ר"מ לפי שיטת ר"ח דלא גרס במילתיה דרב
וצידן אין לו גוע לצבל הדקל אלא סבר רב צידן למימר אין לו גוע
לכלומר אין לו דין גוע דינחא העולה משרשים לצבל הקרקע אלא
הכל לצבל הדקל ואפי' העולה מן השרשים כיון דלחפור ולשרש
קיימי דכשיבש האילן יקח צבל האילן את השרשין ויחפור וישרש
אית הכל אסוחי אסח העולה צבל הקרקע ^ח ולא דווקא נקט דקל דהא
הדיו שאר אילנות ^ט והיינו טעומא דל"כ אמאי קאמר רב נחמן דהל

ה' הדרי למוכר דלא קיימי השתא לחפור ולשרש^א ואין להקשות לל
 ליה העולה מן הגזע שהיא שלו לקוח בדאמר רב נחמן לקוח הא
 מקבל שדה מחבירו לשנים מועטות אין לו קריות שקמה ואמר אביי
 פ' ענפים שגדלו אחר שקבל שדה והלכה כרצא דשאני הכא דאם
 ו לקוח משום דחייב דלא לימא חלת זבנת לי הרי הוא של לוקח חתת
 אין לו גזע לבעי האקל דאסחי^א אסח דעמיה לפי שאסמתייבש בראשו
 גזע קודם שתייבשו ואין שאל אילנות שכיול לקחון כשיתייבשו בראשן
 ו דקנה ב' אילנות יש לו גזע והא קיימי לחפור ולשרש אפי' שאר
 ו יכול לקצוף כדי להחליף גזע כדמוכח לקמן (דף פג.) דתניא גבי שני
 ו וראוי להחליף גזע וא"כ מה לי דקל מה לי שאר אילנות כך זה עומד
 ונה לה' שנים שאם יבש בתוך ה' יקצץ להחליף גזעו ומכר לו האילן
 דהוא הדין שאר אילנות אלא משום דשאר אילנות לא פסיקא ליה
 דקל לא שייך למכרו לה' שנים כדי לקצו^א כדי להחליף גזעו דאין
 ו לו קרקע ויטע אחר במקומו כיון דמתני' איירי דזבין לה' שנים
 דהתנה

שְׁתָּנָה

נח א מ"י פכ"ד מהל'
 מכירה הל' א סמוג עשין
 פכ טוש"ע ח"מ סי' רטז
 סעיף י:
 נו ב מ"י שם טוש"ע שם
 ס"ט:
 נו ג מ"י שם טוש"ע שם
 סעיף י:
 נח ד מ"י שם הל' א ב
 טוש"ע שם סעיף ו:

רבינו גרשום

[illegible][illegible]

(א) נראה דש"ל למעלה מן
הגזע והקלח: וא"ל תלחא
וצבינת לי. כלומר לאחר שיגדילו
ומחזו וכו'